

Rada

Dr hab. Paweł Kuczma, prof. UZ

Rada, Rada Ministrów, Rada Unii Europejskiej

- Jest jedną z instytucji Unii
- instytucja prawotwórczą, która to funkcję realizuje wspólnie z Parlamentem
- Realizuje też funkcję budżetową (wspólnie z Parlamentem)
- od 1 lipca 1967 zaczęła funkcjonować Rada Ministrów
- Od Traktatu z Maastrich zmieniła nazwę na Rada Unii Europejskiej
- Od czasu Traktatu Lizbońskiego – Rada
- Podstawy traktatowe działania:
 - art. 16 TUE
 - art. 237-243 TfUE

Ogólny charakter Rady

- Składa się z ministrów, ma międzyrządowy charakter, reprezentuje interesy państw członkowskich (w odróżnieniu od Komisji)
- Członkowie Rady są związani instrukcjami swoich rządów
- Jest organem kolegialnym, działa jako całość
- Nie ma stałego składu
- Organ o niejednorodnym charakterze
- Organ bez kadencji

Skład – art. 16 ust 2 TUE

- Jeden przedstawiciel szczebla ministerialnego z każdego państwa członkowskiego upoważniony do zaciągania zobowiązań w imieniu państwa pochodzenia oraz prawa głosu (może być także przedstawiciel rządu lokalnego)
- Skład Rady nie ma stałego charakteru – zmienia się w zależności od przedmiotu obrad
- Rada jest pojedynczym podmiotem prawnym, ale zbiera się w **10 różnych składach** - zależnie od tematu, który ma omawiać
- Każdy z 10 składów Rady może przyjąć akt podlegający kompetencjom innej

Wykaz składów Rady

- Sprawy Ogólne
 - Sprawy Zagraniczne
 - Sprawy Gospodarcze i Finansowe
 - Wymiar Sprawiedliwości i Sprawy Wewnętrzne
 - Zatrudnienie, Polityka Społeczna, Zdrowie i Ochrona Konsumentów
 - Konkurencyjność (Rynek Wewnętrzny, Przemysł i Badania
 - Transport, Telekomunikacja i Energia
 - Rolnictwo i Rybołówstwo
 - Środowisko
 - Edukacja, Młodzież i Kultura
-
- **Rada do Spraw Ogólnych** gwarantuje spójność prac różnych składów Rady.
 - **Rada do Spraw Zagranicznych** odpowiada za działania zewnętrzne UE: od polityki zagranicznej, obrony i bezpieczeństwa po handel, współpracę rozwojową i pomoc humanitarną.

uprawnienia członków

- Członkowie Rady korzystają z przywilejów i immunitetów gwarantowanych prawem międzynarodowym
- Korzystają też w czasie wykonywania funkcji i w czasie podróży do i z miejsca obrad, ze zwyczajowych przywilejów, immunitetów i udogodnień

Siedziba i posiedzenia

- Siedzibą Rady jest Bruksela
- kwietniowe, czerwcowe i październikowe posiedzenia odbywają się w Luksemburgu.
- Sesje Rady zwoływane są przez państwo sprawujące prezydencję, które ustala porządek posiedzeń.

Sposób działania

- W posiedzeniach Rady uczestniczą przedstawiciele każdego z państw członkowskich w randze ministerialnej. Są to więc **ministrowie lub sekretarze stanu**. Mają oni prawo podejmować zobowiązania w imieniu swojego rządu i brać udział w głosowaniu. Na posiedzenia Rady są też zapraszani komisarze odpowiedzialni za omawiane dziedziny. Zapraszani są także przedstawiciele Europejskiego Banku Centralnego, jeżeli to oni wszczęli procedurę ustawodawczą.
- **System głosowania**
- Zwykle (dotyczy to 80% ustawodawstwa UE) Rada podejmuje decyzje kwalifikowaną większością głosów
- Posiedzeniom **przewodniczy** minister z państwa członkowskiego, które w danym półroczu sprawuje prezydencję w Radzie. Wyjątkiem jest Rada do Spraw Zagranicznych, której zwykle przewodniczy wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa.
- Rada podejmuje decyzje **zwykłą większością głosów, kwalifikowaną większością głosów lub jednogłośnie** – zależnie od rodzaju decyzji.
- Rada może głosować tylko wtedy, gdy obecna jest większość jej członków.

Rotacyjna Prezydencja

- Co 6 miesięcy kolejne państwo członkowskie przejmuje rotacyjną prezydencję w Radzie. W tym okresie przewodniczy posiedzeniom tej instytucji na wszystkich szczeblach, pomagając zapewnić ciągłość prac UE.
- Państwa członkowskie, które mają kolejno sprawować prezydencję, ściśle ze sobą współpracują trójkami. System ten został wprowadzony w 2009 r. Traktatem Lizbońskim. Każda grupa trzech państw wyznacza długofalowe cele i przygotowuje wspólny program tematów i ważnych spraw, którymi Rada będzie się zajmować przez 18 miesięcy. Na podstawie tego programu każde z trzech państw opracowuje własny, bardziej szczegółowy 6-miesięczny program.
- Obecna grupa składa się z Rumunii, Finlandii i Chorwacji.

Prezydencja Chorwacji

- Prezydencja chorwacka w Radzie UE: 1 stycznia – 30 czerwca 2020
- Priorytety prezydencji chorwackiej wynikają z jej motta: „Silna Europa w świecie wyzwań”.
- Program prezydencji skupia się wokół 4 tematów:
 - Europa, która się rozwija
 - Europa, która łączy
 - Europa, która chroni
 - Europa, która się liczy.
- Będzie to pierwsza prezydencja Chorwacji w Radzie, od czasu gdy kraj ten przystąpił do UE w 2013 r.

Planowanie i prowadzenie posiedzeń Rady i jej organów przygotowawczych

- Zadania prezydencji
- Prezydencja kieruje pracami Rady nad unijnym ustawodawstwem oraz dba o ciągłość programu UE, porządek procedur legislacyjnych i współpracę państw członkowskich. Musi więc być uczciwym i bezstronnym mediatorem.
- Prezydencja ma 2 główne zadania:
- **1. Planowanie i prowadzenie posiedzeń Rady i jej organów przygotowawczych**
- Prezydencja przewodniczy posiedzeniom Rady w poszczególnych składach (z wyjątkiem Rady do Spraw Zagranicznych) oraz jej organów przygotowawczych: stałych komitetów (takich jak Komitet Stałych Przedstawicieli – Coreper) oraz grup roboczych i komitetów zajmujących się bardzo szczegółowymi sprawami.
- Prezydencja dba, by dyskusje przebiegały prawidłowo i by przestrzegane były regulamin Rady i jej metody pracy.
- Organizuje również wiele formalnych i nieformalnych posiedzeń w Brukseli i w swoim kraju.

Reprezentowanie Rady w stosunkach z innymi instytucjami UE

- Prezydencja reprezentuje Radę w stosunkach z innymi instytucjami UE, zwłaszcza z Komisją i Parlamentem Europejskim. Stara się wypracować porozumienie co do aktów ustawodawczych podczas rozmów trójstronnych, nieformalnych negocjacji i posiedzeń komitetu pojednawczego.
- Prezydencja pracuje w ścisłej koordynacji z:
 - przewodniczącym Rady Europejskiej
 - wysokim przedstawicielem Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa.
- Wspomaga ich prace, a czasem jest proszona o wykonanie pewnych zadań w zastępstwie wysokiego przedstawiciela, np. o reprezentowanie Rady do Spraw Zagranicznych przed Parlamentem Europejskim lub przewodniczenie tej Radzie, gdy dyskutuje ona nad wspólną polityką handlową.

Rada do Spraw Zagranicznych

- Rada do Spraw Zagranicznych składa się z ministrów spraw zagranicznych ze wszystkich państw członkowskich UE. Zależnie od porządku obrad dołączają do nich:
- ministrowie obrony (wspólna polityka bezpieczeństwa i obrony)
- ministrowie rozwoju (współpraca rozwojowa)
- ministrowie handlu (wspólna polityka handlowa).
- Posiedzeniom Rady do Spraw Zagranicznych przewodniczy **wysoki przedstawiciel** Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa (obecnie Josep Borrell Fontelles). Wysokiego przedstawiciela wspiera Europejska Służba Działań Zewnętrznych (ESDZ).
- Jeżeli jednak omawiana jest wspólna polityka handlowa, Radzie tej przewodniczy przedstawiciel lub przedstawicielka państwa członkowskiego UE, które sprawuje rotacyjną półroczną prezydencję w Radzie UE.
- Zwyczajowo Rada do Spraw Zagranicznych spotyka się co najmniej **raz w miesiącu**.
- Ma **zapewniać jedność, spójność i skuteczność** unijnych działań zewnętrznych.
- Na podstawie wytycznych Rady Europejskiej **określa też i realizuje unijną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa**.

Przewodniczący Rady

- Ustalanie kalendarza prac Rady na okres kadencji
- Zwoływanie posiedzeń
- Przygotowywanie porządku obrad
- Zarządzanie i przeprowadzanie głosowania oraz udzielanie głosu
- Podpisywanie protokołów z posiedzeń
- Utrzymywanie kontaktu z instytucjami UE, zwłaszcza Parlamentem i podmiotami trzecimi
- Ma prawo do uczestniczenia, bez prawa głosu, w posiedzeniach Rady Prezesów EBC oraz przedkładania jej wniosków

Sekretariat Generalny

- Radę wspomaga Sekretariat Generalny, działający pod kierunkiem Sekretarza Generalnego powoływanego przez Radę stanowiącą większością kwalifikowaną.
- Rada decyduje o organizacji Sekretariatu Generalnego. Na mocy swoich uprawnień Sekretarz Generalny stosuje wszelkie środki niezbędne do zapewnienia sprawnego funkcjonowania Sekretariatu Generalnego.
- Sekretariat Generalny jest aktywnie i stale zaangażowany w organizowanie, koordynowanie i zapewnianie spójności prac Rady oraz wykonywanie jej 18–miesięcznego programu działań. Pod kierunkiem i przewodnictwem prezydencji pomaga jej w poszukiwaniu odpowiednich rozwiązań.
- Sekretarz Generalny przedkłada Radzie projekt preliminarza wydatków Rady w czasie pozwalającym na dotrzymanie terminów przewidzianych w przepisach finansowych.
- Sekretarz Generalny ponosi pełną odpowiedzialność za zarządzanie środkami zapisanymi w sekcji II – Rada Europejska i Rada – budżetu oraz podejmuje wszelkie działania niezbędne do zapewnienia właściwego zarządzania tymi środkami. Sekretarz Generalny wykorzystuje te środki zgodnie z przepisami rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu Unii.

Tryb działania Rady

- Rada spotyka się na posiedzeniach w różnych składach według harmonogramu ustalonego przez przewodniczącego na początku jego kadencji
- Projekt porządku obrad jest przesyłany członkom Rady oraz Komisji co najmniej 14 dni przed rozpoczęciem posiedzenia, jego ostateczną wersję zatwierdza Rada
- Zagadnienia podzielone są na części A (tematy uzgodnione w ramach Komitetu Stałych Przedstawicieli) i części B
- Część A może być zatwierdzona bez debaty, część B podlega dyskusji w Radzie
- Posiedzenia Rady są jawne (obrazy nad aktami ustawodawczymi)
- Niejawny charakter mają działania o charakterze nieustawodawczym

Tryb głosowania

- Rada głosuje z inicjatywy swojego przewodniczącego. Ponadto przewodniczący jest zobowiązany rozpocząć procedurę głosowania z inicjatywy członka Rady lub z inicjatywy Komisji, pod warunkiem że postanowi tak większość członków Rady.
- 2. Członkowie Rady głosują według kolejności państw członkowskich ustalonej zgodnie z wykazem kolejnych prezydencji, poczynając od przedstawiciela tego państwa członkowskiego, które, według tej kolejności, obejmie prezydencję w następnej kolejności.
- W przypadku głosowania każdy członek Rady może otrzymać pełnomocnictwo tylko od jednego z pozostałych członków
- Aby Rada mogła przystąpić do głosowania, wymagana jest obecność większości członków Rady uprawnionych do głosowania na mocy Traktatów.
- W momencie głosowania przewodniczący z pomocą Sekretariatu Generalnego sprawdza, czy kworum zostało osiągnięte.
- Głosowanie – reguła podwójnej większości

Funkcje

- Prawodawcza,
- Budżetowa
- Koordynacyjna
- Kreacyjna
- Kontrolna wewnątrzorganizacyjna
- W sferze międzynarodowej

Komitet Stałych Przedstawicieli

COREPER

- Komitet Stałych Przedstawicieli jest odpowiedzialny za przygotowywanie prac wszystkich posiedzeń Rady i wykonywanie zadań powierzonych mu przez Radę.
- W każdym przypadku zapewnia on spójność polityk i działań Unii Europejskiej oraz przestrzeganie poniższych zasad i przepisów:
 - a) zasad legalności, pomocniczości, proporcjonalności i uzasadniania aktów;
 - b) przepisów określających kompetencje instytucji, organów i jednostek Unii;
 - c) przepisów budżetowych;
 - d) przepisów proceduralnych, przepisów dotyczących przejrzystości i jakości redakcyjnej.

Zadaniem tego organu jest dołożenie wszelkich starań, aby na etapie swoich prac osiągnąć porozumienie, które zostanie przedłożone Radzie do przyjęcia

COREPER

- Coreper to skrócona nazwa Komitetu Stałych Przedstawicieli Rządów Państw Członkowskich przy Unii Europejskiej. Jego rolę i poszczególne formacje przedstawia art. 240 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu UE.
- Coreper jest najważniejszym organem przygotowawczym Rady. Wszystkie punkty, które trafiają do porządku obrad Rady (z wyjątkiem niektórych spraw rolnych), muszą najpierw zostać przeanalizowane przez Coreper, chyba że sama Rada postanowi inaczej.
- **Coreper nie jest organem decyzyjnym UE**, a wszelkie porozumienia, które osiągnie, mogą zostać zakwestionowane przez Radę, mającą wyłączne uprawnienia decyzyjne.

- W skład Coreperu II wchodzi stali przedstawiciele każdego z państw członkowskich, którzy w praktyce są ambasadorami swoich państw przy UE. Reprezentują oni stanowisko swojego rządu. Zajmują się sprawami ogólnymi
- W skład Coreperu (część I) wchodzi **zastępcy stałych przedstawicieli** ze wszystkich państw członkowskich. Posiedzeniom Coreperu (część I) przewodniczy zastępca stałego przedstawiciela z państwa przewodniczącego Radzie do Spraw Ogólnych. Zajmują się kwestiami technicznymi
- Obie formacje Coreperu (część I i II) **zbierają się co tydzień.**